

No. of Teaching Days – 20

Topic – ਪਾਠ-1 ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ (ਕਵਿਤਾ)

ਪਾਠ-2 ਬਹਾਨਾ (ਕਹਾਣੀ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸ਼ੁੱਧ/ਸ਼ੁੱਧ

- **No. of days required to complete the topic – 17**

- **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ, ਸਿਰਤੀ ਤੇ ਸਿਦਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 'ਬਹਾਨਾ' ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾਉਣੇ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝਣਗੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਣ ਕਿ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਝੂਠੇ ਬਹਾਨੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਮਿਹਨਤੀ, ਸਿਰਤੀ ਤੇ ਸਿਦਕੀ ਬਣਨ ਦੇ ਗੁਣ ਸਿੱਖਣਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਠ ਲਈ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 'ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ' ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਪਾਠ-2 ਬਹਾਨਾ (ਕਹਾਣੀ) ਦੀ Reading ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ objective type Question / Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਪਾਠ-2 ਬਹਾਨਾ (ਕਹਾਣੀ) ਦੇ ਔਕੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ / ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Students will do these activities in class.** ਜਿਵੇਂ:-

ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ:- ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ੇਰਨੀ

ਵਚਨ ਬਦਲੇ :- ਕਿਤਾਬ - ਕਿਤਾਬਾਂ

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-1 ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਕੋਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤੀ, ਸਿਰਤੀ ਤੇ ਸਿਦਕੀ ਬਣਨ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਣ ਤੇ ਬਹਾਨੇ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਆਦਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- <https://youtu.be/QAOn60hAB64> (Ling Badlo)
- <https://youtu.be/rLjr-/6/qNM> (Vachan Badlo)
- <https://youtu.be/8GP-Xodf4y8> (Virodhi Shabad)
- <https://youtu.be/TchSHK6qbl> (Ashudh Shudh Shabad)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ Reading improve ਹੋਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁੱਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts
5. youtube links
6. Charts and flash cards
7. Collaboration

No. of Teaching Days – 25

Topic – ਪਾਠ-3 ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ (ਲੇਖ)

ਪਾਠ-4 ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ (ਕਵਿਤਾ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- **No. of days required to complete the topic – 22**

- **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਾਲ-ਖੇਡਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕਿਵੇਂ ਖੇਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੀਟ ਪਤੰਗੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ **ਰੋਜ਼ਾਨਾ** ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਖੇਡ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਲ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। 'ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੀਟ ਪਤੰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਾਲ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸੋ। ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਦ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਕੀ-ਕੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਦੱਸੋ ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ, ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 'ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਪਾਠ ਅਤੇ 'ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ' ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ Reading ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ objective type Question Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ 'ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ Flash Cards ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ - ਜਿਵੇਂ

1. ਕੱਪੜੇ ਸਿਊਣ ਵਾਲਾ - ਦਰਜੀ

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-3 'ਹਰਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਤੇ ਪਾਠ-4 'ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ' ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਚਿਪਕਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਆਪਣੀ Creativity ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਾਲ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕੀਟ ਪਤੰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਮੱਖੀ' ਕਵਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵਰਤਣਗੇ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਨਾਲ Students ਦੀ knowledge ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and Youtube links ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਦੀ Revision sheets, Practice sheets ਤੇ Assessment sheets ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ Reading improve ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts
5. Youtube links
6. Charts and Flash Cards
7. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 18

Topic – ਪਾਠ-5 ਹੰਕਾਰੀ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ (ਕਹਾਣੀ) ਪਾਠ-6 ਬਿਜਲੀ (ਲੇਖ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਆਮ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਅੱਖਰ ਬੋਧ

- No. of days required to complete the topic – 15

- Learning Outcomes

1. **Knowledge objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਸਿੱਖਣਗੇ। 'ਬਿਜਲੀ' ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ, ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ **ਰੋਜ਼ਾਨਾ** ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਣਾ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਪਾਠ-5 'ਹੰਕਾਰੀ ਗੁਲਾਬ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਆਪਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਬਿਜਲੀ' ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ, ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਸਿੱਖਣਗੇ।

- **Previous Knowledge**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੀ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੰਕਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀ-ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਦਿ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ / ਉੱਤਰ ਅਤੇ Back Exercises ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਜਲਦੀ ਸਮਝਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ Flash Cards ਤੇ Charts ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ Topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ:- ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-5 'ਹੰਕਾਰੀ ਗੁਲਾਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਪਾਠ-6 'ਬਿਜਲੀ' ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਟਾਉਣਗੇ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheet ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ knowledge check ਕੀਤੀ ਜੀਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Writing ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Youtube links
5. Charts and Flash Cards
6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 24

Topic – ਪਾਠ-7 ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ (ਕਵਿਤਾ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਲੇਖ, ਅਰਜ਼ੀ /ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ, ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ।

- No. of days required to complete the topic – 18

- Learning Outcomes

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

1. **Knowledge Objective**

ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਰੁੱਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਿਆਲ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦੇ ਤੇਹੜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਬਖ਼ੂਬੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਲੈਅ ਤੇ ਤੁਕਾਂਤ ਕਾਰਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

2. **Understanding objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੇਖ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ Topic ਤੇ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ Writing Skill ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਗੇ।

4. **Skill objective**

ਪਾਠ-7 'ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ' ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਸਰਦੀ ਜਾਂ ਸਿਆਲ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦੇ ਤੇਹੜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਬਖ਼ੂਬੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲੈਅ ਤੇ ਤੁਕਾਂਤ ਕਾਰਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸ ਰੁੱਤ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣਗੇ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਸਮਝਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ Reading ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ objective type Question/Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Experimental Learning** – (Flash-Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ Flash cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਗੱਤਿਆਂ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਚਿਪਕਾਅ ਕੇ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਸਮਝਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ Topic ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Writing skill improve ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਿਤਾ 'ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ' ਸੰਬੰਧੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਆਪਣੀ creativity ਦਿਖਾਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁੱਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਲੈਅ ਤੇ ਤੁਕਾਂਤ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets and Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ students ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Charts
3. Watching Videos
4. Reading Books
- 5.
- 6.
- 7.

No. of Teaching Days – 22

Topic – ਪਾਠ-8 ਆਦਮਖੋਰ ਸ਼ੇਰ (ਕਹਾਣੀ)

ਪਾਠ-11 ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ (ਲੇਖ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾ ਤੇ ਲਗਾਖਰ, ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ

- No. of days required to complete the topic – 19
- Learning Outcomes

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

1. **Knowledge Objective**

ਆਦਮਖੋਰ ਸ਼ੇਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਹਾਰਨਾ, ਮੁਸੀਬਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਧੀਰਜ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੌਸਲਾ ਵਧੇਗਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੌੜਾਕ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾਉਣਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਸਹਿਜ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. **Skill Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੀ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ- ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਪਤਾ ਲੱਗਣਗੇ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। Reading ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਨੋਂ ਪਾਠ ਸਮਝਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercises ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ Flash Cards ਤੇ Charts ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ Topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ- ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ

ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਨੋਂ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ Students ਆਪਣੀ Creativity ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਧੀਰਜ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵੱਲ ਵੱਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾਉਣਗੇ।

- **Recapitulation**

Written Revisions and Oral Revisions ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰਰੋਜ਼ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Reading ਦੀ Improvement ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ Written part ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਰੋਜ਼ ਇੱਕ page ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Writing skill ਵਿੱਚ improvement ਹੋਵੇਗੀ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Watching Videos
3. Reading Books
4. Youtube links
5. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 21

Topic – ਪਾਠ-10 ਬਚਪਨ ਪਾਠ-11 ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ (ਕਹਾਣੀ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ, ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸੁੱਧ/ਸੁੱਧ, ਮੁਹਾਵਰੇ

- No. of days required to complete the topic – 18

- Learning Outcomes

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣਗੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ Reading ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

1. **Knowledge objective**

ਬਚਪਨ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ ਬਚਪਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ 'ਬਚਪਨ' ਦੀਆਂ ਮੌਜਾਂ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ' ਕਹਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ Topic ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖਣਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਗੇ। ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।

4. Understanding Objective

ਬਚਪਨ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਅਨਮੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ' ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਪਨ ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣਗੇ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ 'ਕਵਿਤਾ' ਦੇ Objective type Question/Answers ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਨਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀ Back Exercises ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Experimental Learning** – (Flash-Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ Flash Cards ਤੇ Charts ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹਨਾਂ Topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

Students will do these activities in class.

ਜਿਵੇਂ- ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ

1. **ਸਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ**

1. ਪਾਣੀ-ਧਾਣੀ
2. ਪੈਂਨ-ਸੈਂਨ
3. ਬੱਚਾ-ਬੁੱਚਾ
4. ਆਟਾ-ਊਟਾ
5. ਮੇਰਾ-ਮੂਰਾ

2. **ਨਿਰਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ**

6. ਆਦਮੀ-ਊਦਮੀ
7. ਚਮਚਾ-ਚੁਮਚਾ
8. ਗਮਲਾ- ਗੁਮਲਾ
9. ਦੁੱਧ-ਦੱਧ
10. ਸਕੂਲ-ਸਕਾਲ

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਨੋਂ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ Students ਆਪਣੀ Creativity ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਚਪਨ ਅਨਮੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਰੇ ਰੁਚੀ ਵਧੇਗੀ।

- **Recapitulation**

Written Revisions and Oral Revisions ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar Topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1. <https://youtu.be/6qmh8s-Qs> (Punjabi Muhavare)
2. <https://youtu.be/QAOn60hAB64> (Ling Badlo)
3. <https://youtu.be/rLjr-/6/qNM> (Vachan Badlo)
4. <https://youtu.be/8GP-Xodf4y8> (Virodhi Shabad)
5. <https://youtu.be/TchSHK6qbl> (Ashudh Shudh Shabad)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets and Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ Check ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰਰੇਜ਼ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Reading ਵਿੱਚ improvement ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਰੇਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Reading and Writing skill ਵਿੱਚ improvement ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ Reading ਕਰਨਗੇ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**
- 1. Group Activity
- 2. Youtube links
- 3. Watching Videos
- 4. Reading Books
- 5. Charts and Flash Cards
- 6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 19

Topic – ਪਾਠ-12 ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉੱਬਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਲੇਖ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਲੇਖ- 1. ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ 2. ਦੀਵਾਲੀ

ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ - 1. ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਿਨੈ – ਪੱਤਰ
2. ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ।

• No. of days required to complete the topic – 16

• Learning Outcomes

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

1. **Knowledge objective**

ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉੱਬਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੈ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੇ ਉਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੇਖ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ Topic ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ Writing Skill ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. **Application objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਪਾਠ ਤੋਂ ਜੇ ਸਿੱਖਣਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

4. **Skill Objective**

ਪਾਠ-12 ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉੱਬਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਪਾਠ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇਗਾ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਦੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Experimental Learning** – (Flash-Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧ Topics ਨੂੰ Flash Cards ਤੇ Charts ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਨੂੰ Grammar Topics ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋਨਾਂ ਲੇਖਾਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਅਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਵੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revisions and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1. <https://youtu.be/10Tg8dyWCps> (Bine Pattar)
2. <https://youtu.be/VEc-LHlv8H4> (Punjabi Lekh Rachna)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets and Revision sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ check ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ Page ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Reading ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ Writing skill ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ page ਲਿਖਣ ਲਿਖੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Writing ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Youtube links
3. Watching Videos
4. Reading Books
5. Charts and Flash Cards
6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 19

Topic – ਪਾਠ-13 ਤੱਕੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ (ਕਹਾਣੀ)

ਵਿਆਕਰਨ- ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ, ਪੜਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ

- No. of days required to complete the topic – 16

- Learning Outcomes

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

1. **Knowledge objective**

ਤੱਕੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਗੇ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ Topics ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ।

3. **Application objective**

ਪਾਠ-13 ਤੱਕੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਹਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਸਿੱਖਣਗੇ।

4. **Skill Objective**

ਪਾਠ-13 ਤੱਕੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਧੀਆ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਸਕਣਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਵਧੀਆ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਕੀ-ਕੀ ਕਰਤੱਵ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਤਰ ਦੇਣਗੇ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਨਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀਆਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ ਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ Topics Flash cards ਜਾਂ Charts ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ Grammar topics ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਨਾਂਵੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜਨਾਂਵ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਚਾਪਕਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ students ਆਪਣੀ creativity ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ picture draw ਕਰਨਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀਆਂ-ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਪਾਠ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਖਣਗੇ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

- **Recapitulation**

Written Revision and Oral Revision ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1. <https://youtu.be/K5DsdRjQ90D> (Padnav)
2. <https://youtu.be/ITfJH3TMyGo> (Anditha Pahra)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, Practice sheets ਤੇ Revision sheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ Check ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ Writing ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ-ਇੱਕ page ਲਿਖਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ Reading ਅਤੇ Writing ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਆਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Youtube links
3. Watching Videos
4. Reading Books
5. Charts and flash cards
6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

No. of Teaching Days – 23

Topic – ਪਾਠ-11 ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰੀ (ਕਹਾਣੀ)

ਪਾਠ-12 ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉੱਬਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਲੇਖ) (Objective type)

ਪਾਠ-13 ਤੱਖੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ (ਕਹਾਣੀ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸੁੱਧ/ਸੁੱਧ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਆਮ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ, ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ, ਲੇਖ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

• **Learning Outcomes**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਕਣਗੇ।

1. **Understanding Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

2. **Knowledge Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸੁੱਧ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. **Application Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ ਅਤੇ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖ ਕੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

4. **Knowledge Objective**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਬੋਲਕੇ ਜਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- **Previous Knowledge Testing**

ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇਗਾ। ਵਿਆਕਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਤੇ ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਾਂ ਦੀ, ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ Topics ਦੀ Revision ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ Final Term ਦੇ ਸਾਰੇ Syllabus ਦੀ Revision ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ SA2 ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ Oral Revision ਤੇ ਫਿਰ Written Revisions ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। Dictation test, recitation test ਤੇ ਸਾਰੇ Parameters ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Experimental Learning** – (Flash Cards)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Grammar topics ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ Flash cards ਤੇ charts ਵੀ ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

ਜਿਵੇਂ – ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

1. ਅਕਾਸ਼ – ਅਸਮਾਨ, ਗਗਨ, ਅੰਬਰ
2. ਮਿੱਤਰ – ਦੋਸਤ, ਬੇਲੀ, ਯਾਰ

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ Creativity ਦਿਖਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸਿੱਖਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁੱਧ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖ ਸਕਣਗੇ।

- **Recapitulation**

ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ Oral revisions ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ Written revisions ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰ-

ਵਾਰ Oral revisions, MCQ type sheets, Assessment sheets ਅਤੇ Practice sheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ videos and youtube link share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Grammar topics ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

1. <https://youtu.be/WCFmpKCKbs> (ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ)
2. <https://youtu.be/arRzLzCSNm> (ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ)
3. <https://youtu.be/TgdywCps> (ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ)
4. <https://youtu.be/VEc-LHlv8H4> (ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖ ਰਚਨਾ)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets, practice sheets ਤੇ revisions sheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ Check ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ Written part ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ Writing ਲਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ Page ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Charts and flash cards
3. Watching Videos
4. Reading Books
5. Youtube links
6. Collaboration (ਸਹਿਯੋਗ)

ਸਾਰੇ students ਤੋਂ SA2 syllabus ਦੀ Revision ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ Practice sheets ਲਈ ਜਾਣਗੀਆਂ।

Pattern of Practice sheet:- ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ – ਪਾਠ-13 ਤੱਕੜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼

ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ:-

1. ਅਫ਼ਸੋਸ -	3. ਆਦੇਸ਼ -
2. ਇਸ਼ਨਾਨ -	4. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ -

ਵਾਕ-ਬਣਾਉ

1. ਤੱਕੜੀ -
2. ਰਾਜਾ -

ਪ੍ਰਸ਼ਨ /ਉੱਤਰ

1. ਤੱਕੜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ?
2. ਤੱਕੜੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਖਾ ਗਿਆ ?
3. ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕੌਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ?

ਸਹੀ /ਗਲਤ

1. ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਬਾਜ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। _____
2. ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨੀ _____

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ-

1. ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ _____ ਹੈ।
2. ਬਾਈਏ ਕੋਲ _____ ਦੀ ਇੱਕ ਤੱਕੜੀ ਸੀ।